

# Pedepse Draconice in Halacha (Legile religioase iudaice)

De Adi Aloni

"Există pasaje în Biblia iudaică pe care rabinii le ignoră, din fericire." (Getta Neumann, *O stafie bantuie lumea*)

Nimic din Torah nu este ignorat de Rabini. Dacă anumite legi draconice nu sunt aplicate literalmente, nu este din ignoranță, ci pentru că aplicarea legii iudaice (Halacha) ia în considerare argumente ridicate de circumstanțe.

1. **Ben Sorer uMoreh** (ebraică) (Wayward and Rebellious Son), Devarim (Deuteronom), 21:18 – 21:20

"...ben sorer u moreh...einenu shomea be **koleinu**, zolel ve sobe..."  
(...Wayward and Rebellious; he doesn't hearken to our **voice**; he is a glutton and a drunkard). Dacă fiul este rebel, mancacios și nu-și ascultă părinții, părinții trebuie să-l predea la tribunal și el merita pedeapsa de moarte prin aruncare de piatră.

## Comentariu

Moarte pentru 'fressen' (lacomie)? De necrezut.

Din toate pedepsele din Torah, acesta e singurul caz când cineva e pedepsit preventiv, "mi shum sofo shel adam ze ihie melastim et ha briot" (pentru că acest om va sfîrși ca un criminal).

'Neherag al shem sofo...iamut zakai ve al iamut haiav' (Omorit pentru sfîrșitul lui implacabil... mai bine să moară cu credit decît dator).

Dar cine sîntem noi să pedepsim pentru ceva ce nu s-a întîmplat, ci numai în viitor se va întîmpla?

L-am strangula pe baby Hitler?

Talmudul menționează că e scris '**Koleinu**', (vocea noastră), voce este la singular, iar *halachaua* spune că părinții trebuie să aibă aceeași voce, infatisare și înălțime, ceea ce e imposibil în realitate, așa că, practic, pedeapsa cu moarte nu se poate aplica.

O consecință a vocii singulare e o lecție pentru părinți de a-și crește copiii în unanimitate de păreri, adică fără contradicții, certuri etc.

De asemenea, de a-l crește cu moderatie pentru mincare și bautura etc.

În Talmud scrie că acest caz 'lo haia ve lo atid lihiot' (nu a fost și nu va fi). Atunci de ce e scris în Torah? Pentru creditul de a-l învăța și a-l studia.

Imediat vine in minte 'Akeidat Itzchak', unde Avraham este gata sa isi sacrifice singurul fiu.

Ambele cazuri sint numai ipotetice pentru a ne arata pina unde un evreu poate sa mearga in dragostea pentru D-zeu, vezi 'Ve ahavta et Adonai Elokeinu be kol levavcha, be kol nefshacha...' (Iubeste pe D-zeu cu toata inima si cu tot sufletul tau) din Shema Israel.

2. **'Ain Tachat Ain'** (un ochi pentru un ochi) Shemot 21:24 (Exodus)

**Ain** (Ochi) e scris: **Ain Iud Nun** (literele ebraice)

**Tachat** (sub)

**Ain** (Ochi)

Daca te uiti la literele care urmeaza literelor **Ain, Iud, Nun**, iese:

**Pei, Kaf, Samech** adica '**Kesef**' (bani).

Halachaua spune: **Mamon Tachat Ain**, adica pedeapsa monetara pentru un rau sau o nedreptate. Legea "un ochi pentru un ochi" nu a fost niciodata aplicata literalmente.

3. **Pedeapsa cu moartea**

Halachaua e bogata in detalii cum se desfasoara procesul.

In primul rind, vinovatul trebuie sa fie **avertizat public** de martori, inainte de a comite crima sau in momentul cand vrea sa o comita.

Apoi sunt necesari **doi martori** care sint interogati intr-un mod foarte amanuntit, etc

Conditiiile pentru aplicarea pedepsei cu moartea sunt atat de stricte si aproape imposibil de implinit, ca legea nu poate fi aplicata decat extrem de rar.

Se spune ca Sanhedrinul (Tribunalul) care are un caz de pedeapsa de moarte in decurs de 70 de ani este un 'Sanhedrin Damim' (Sanhedrin singeros).

Autoritatea de a face 'Halacha', adica de a codifica legile din Torah la viata de zi cu zi a fost transmisa intr-un lant de la Moshe Rabeinu, la Yehoshua, la Profeti, la Sanhedrin, pina la ultimii Rabini in timpul Talmudic, vezi 'Pirkei Avot' (Talmud-The Wisdom of the Fathers) Perek 1, Mishnah 1, si "Hakdamah le Perush a Mishniot le Rambam'."

Evident ca literatura ebraica este plina de discutii legate de cele trei cazuri aminitite mai sus; eu am atins numai superficial.

Ianuarie 2015